

RUSZOLY JÓZSEF

Laudatio 2010

Blazovich Lászlóról Magdeburgban

Nagy tisztesség érte dr. Blazovich László professzort, s általa a Szegedi Tudományegyetemet, valamint a magyar jogtörténet-írást. Professzor úr elnyerte a 2010. évi *Eike-von-Reppow-Preis*-t. E díj a német nyelvű jogkönyvek, elsősorban a *Sachsenspiegel* szegedi magyarul való közreadásáért találhatta meg, ám egyszerismind minősítheti egész életútját, tudományos pályáját is. A díjazottat régóta ismerem, több mint két évtizede professzortársam. Hogy e *laudatio* mégse hasson elfogult dicsérgetésnek, engedjék meg, hogy e magas ívű pálya és e gazdag munkásság tényeiből induljak ki.¹

Blazovich László egy szép, 1921-ben határ mellé szorult, egykor három nemzet – magyar, német és horvát – lakta szabad királyi városban, Köszezen (német nevén *Güns*) született 1943-ban. Gimnáziumi és egyetemi tanulmányait a Tisza-mentén fekvő Szegezen végezte. Magyar-történelem szakos tanári diplomájával 1967-ben a szomszédos Hódmezővásárhelyen helyezkedett el. Utóbb itt lett gimnáziumi igazgató-helyettes. A megyeszékhelyre 1980-ban került vissza a Csongrád Megyei Levéltár igazgatójaként. E levéltárból, amely Szeged szabad királyi város levéltárát is örzi, 2009-ben vonult nyugalomba.

Blazovich László medievista. Indíttatását az 1960-as években még maga is pályakezdő Kristó Gyulától, a későbbi professzortól és a Magyar Tudományos Akadémia tagjától, az Árpád-kor kiváló kutatójától, az iskolateremtőtől kapta. S mindvégig, Mesterre korai haláláig, megmaradt nem csupán időrendben, de eredményekben és sikerekben is az ő legelső tanítványának. Noha Kristó professzor is sokat tett a magyar alkotmánytörténetért, így különösen a megyerendszer 11. századi létrejöttének kutatásában, Blazovich professzor azzal, hogy közénk, jogtörténészek közé került, éppen jogtörténeti szemléletével is kiválik a magyar medievisták közül.

A szegedi jogtörténeti tanszék megerősítése idején, 1989-ben hívtam meg egyetemi docensként éppen a középkori jogtörténet, így különösen a perjog és a kánonjog előadá-

¹ Jelen méltatás németül hangzott el 2010. október 28-án Magdeburgban, a Johanniskirche-ben, ahol köszöntőt mondott Prof. Dr. Angela Kolb, Sachsen-Anhalt igazságügy-minisztere, Prof. Dr. Klaus E. Pollmann, az Otto-von-Guericke-Universität Magdeburg rektora és Dr. Lutz Trümper, Magdeburg tartományi főváros főpolgármestere. Az ünnepélyes díjátadásra megjelent a város színe-java. – Vö. RUSZOLY JÓZSEF: *Laudatio dr. Blazovich László egyetemi tanárról, az Eike-von-Reppow-Preis 2010. évi kitüntetettjéről*. = Jogtörténeti Szemle 2011. 2. sz. 68–70. pp.

sára. E tanszékre 1997-ben nyerte el professzori kinevezését, s azóta is nálunk tevékenykedik; a 2005-i szétválasztás után a Balogh Elemér professzor vezette európai jogtörténeti tanszéken. Nem mellesleg hadd említsem meg, hogy nálunk még kötelező alaptárgyanként mindhárom történeti jogi főkéllégium (a római jog, a magyar alkotmány- és jogtörténet és az egyetemes alkotmány- és jogtörténet) helyzete alapján véve változatlan. Így elvileg nincs is olyan magyar joghallgató, aki nem tudna valamit a *Sachsenspiegel*-ről, annak szerzőjéről, Eike von Repgow-ról vagy a magdeburgi városjogról.

Blazovich László kutatásai és publikációi pályája során egyre szélesebb területekre terjedtek és terjednek ki. Nagyon tiszteli és értően gondolja a középkori okleveles forrásokat. *In medias res* emelem ki az „Anjou-kori Oklevéltár” hatalmas edíciós vállalkozásában való meghatározó részvételét. Ő az 1323., 1324. és 1326. évi okleveleket tartalmazó 7., 8. és 10. köteteket gondozta (1991, 1993, 2000)². Párját ritkítja „A Telegdiék pere. 1568–1572” (1995) című, a teljes pertestet tartalmazó forráskiadványa.³

Számos témája közül kiemelkedik a regionális településtörténet. E tudományszaknak a megyéket illetően az 1930-as évekig visszanyúló gyökerei vannak a magyar történetírásban. „A Körös–Tisza–Maros köz középkori településrendje” (1985) című monográfiájára⁴ épül a „Városok az Alföldön a 14–16. században” (2002) című könyve⁵. Az elsővel, amely a Szegedtől keletre fekvő, a Bihar-hegység előteréig (ma: Románia) terjedő térséget tárja föl, a Magyar Tudományos Akadémián a történettudomány kandidátusa fokozatot nyerte el 1986-ban. Talán nem érdektelen ehelyütt elmondani, hogy itt volt a török időkben elpusztult *Ajtós* (Békés vm.) falu is, ahonnan *Albrecht Dürer* apja – még mint *Ajtósi* – származott.

A másodikként említett, a Dunától keletre fekvő városok historiográfiáját földolgozó könyvében, amellyel a Magyar Tudományos Akadémián a történettudomány doktora fokozatot is elnyerte 2003-ban, a településtörténet mellett az intézménytörténetet – különösen a közigazgatást és az igazságszolgáltatást – állítja középpontba. Hangsúlyozottan jelenik meg benne a szabad királyi városok előzményeként a *királyi szabad városok* és a földesúri joghatóság alatt álló mezővárosok (*oppidum*, a német fejlődésben: *Marktflecken*) fokozatos szétválása.

Blazovich professzor, akinek vezető levéltárosként már korábban is voltak német kapcsolatai, az 1990-es évektől a *Deutscher Akademischer Austauschdienst* (DAAD) támogatásával több tanulmányutat tett Németországba. Tanszéki kapcsolataink keretében ő is többször élvezte Heinz Holzhauer professzor vendégbarátságát. Hosszú hónapokat kutathatott a münsteri *Rechtshistorische Bibliothek*-ben.

Figyelme a középkori német és magyar városi jog történetének érintkezési pontjaira irányult. Városaink eredetkérdését sokáig vitatták. Amint az már az 1930-as években tisztázódott, kétségtelen, hogy mint települések *magyar* eredetűek. Eredendően legin-

² *Anjou-kori Oklevéltár. Documenta res Hungaricas tempore regum Andegavensium illustrantia*. VII. k. 1323. Szerk. BLAZOVICH LÁSZLÓ, GÉCZI LAJOS. Budapest – Szeged, 1991.; VIII. 1324. Szerk. BLAZOVICH LÁSZLÓ. Bp.–Szeged, 1993.; X. 1326. Szerk. Blazovich László, Géczi Lajos. Budapest – Szeged, 2000.

³ BLAZOVICH LÁSZLÓ–GÉCZI LAJOS: *Telegdiék pere. 1568–1572*. Szeged, 1995. /Dél-alföldi évszázadok, 6./

⁴ BLAZOVICH LÁSZLÓ: *A Körös–Tisza–Maros köz településrendje*. Békéscsaba–Szeged, 1985. (Dél-alföldi évszázadok, [1.])

⁵ BLAZOVICH LÁSZLÓ: *Városok az Alföldön 14–16. században*. Szeged, 2002. (Dél-alföldi évszázadok, 17.)

kább vásárhelyek voltak. Fejlődésük – különösen a 13. századtól – jelentős részben a betelepülő külföldi – így itáliai, vallon és német (gyűjtőnéven: szász) – vendégek (*hospes*) révén az európai intézménytörténettől nem maradt érintetlenül. E vendégek magukkal hozták jogukat, amelyet utóbb magyar ajkú polgártársaik is élvezhettek.

Blazovich László ez irányú munkáját jó kutatói érzékkel az *Ofner Stadtrecht*-tel kezdte. „Buda város jogkönyve” (2001) című kétkötetes könyvével⁶ alakította ki azt a megoldást, amelyet máig alkalmaz. Terjedelmes bevezető tanulmánnyal, sőt tanulmányokkal ellátva közli a jogkönyv magyar fordítását. S ami igazán dicsérendő: bevezető tanulmányát könyvében német nyelven is közreadja. Ez is teremtette meg számára a témával foglalkozó német kutatókkal – köztük Heiner Lück professzorral (Halle–Wittenberg) – való kapcsolatfelvétel lehetőségét.

Ezzel a megoldással tette közzé „a magyar *Sachsenspiegel*-t” („A Szász tükör”, 2005).⁷ Lévének – éppen a magdeburgi városjog révén is – a magyarországi városi jogfejlődésre nagy hatása, ez utóbbinak a jobb megismertetéséhez is hozzájárult. Egyébként a szász hatást is tükröző *Ofner Stadrecht* az ún. tárnoki jog (*ius tavernicale*) révén a 15. századtól 1848-ig egy egész városi jogcsalád intézményeit határozta meg.⁸

A szerző a jogkönyv szerkezetének és főbb tartalmi kérdéseinek a bemutatása után megkísérli röviden – mondhatni dióhéjban – összefoglalni a főbb jogintézményeket. Így különösen a „tulajdon-, család- és öröklési jog” (18–22.), a „falú és a benne élő emberek” (22–26.), a „bíróági eljárás” (26–28.), a „büntetőjog” (28–30.), valamint a „hűbérjog” (30–36.) kérdéseit. Középkori német jogtörténetet ez a *Sachsenspiegel* nyomán, szakirodalmi hivatkozásokkal; annyiival, amennyi a *Bevezetőbe* egyáltalán beilleszthető. Alapjában véve szerencsés összefoglalás, több árnyalható megközelítéssel vagy megállapítással.

Némi nehézséget okozott a 13. századi szász jogintézmények magyarul történő visszaadása, elhelyezése (mint pl. *eigen, gut, gewere, erbe, len*).⁹

A szolgálat, melyet Blazovich professzor e munkákkal és a hozzájuk kapcsolódó más tanulmányaival az európai jogtörténeti tudományosságnak tett, aligha becsülhető túl. Bizonyosan meglesz a hozzá illő tudományos hatása. Egyébként készen áll közzétételre „a magyar *Schwabenspiegel*”-lel is. Mindezen edíciós munkáihoz többektől kapott önzetlen segítséget; a legtöbbet bizonyosan közvetlen munkatársától, a germanista filológus egyetemi társától, Schmidt Józseftől.¹⁰

A mediévista Blazovich László a helytörténet-írásban is letette névjegyét. A Péter László által indított, ám főszerkesztőként Kristó Gyula nevéhez fűződő „Szeged története” c. nagy terjedelmű városmonográfia több mint egy évtizedig lezáratlan maradt. Négy

⁶ *Buda város jogkönyve*. 1–2. k. Közreadja: BLAZOVICH LÁSZLÓ, SCHMIDT JÓZSEF. Szeged, 2001. (Szegedi Középkortörténeti Könyvtár, 17.)

⁷ *A Szász tükör*. Közreadja BLAZOVICH LÁSZLÓ, SCHMIDT JÓZSEF. PÓLAY Elemér Alapítvány, Csongrád Megyei Levéltár, Szeged 2005. (A Pólay Elemér Alapítvány Könyvtára 5.) Szerk. Balogh Elemér.

⁸ Újabb: ŠTEFÁNIA MERTANOVÁ: *Ius tavernicale. Studie o procese formovania práva tavernických miest v etapách vyvoja tavernického súdu v Uhorsku*, 15–17. stor. Bratislava, 1986.; ism.: RUSZOLY JÓZSEF: *Pozsonyi könyv a tárnoki jogról*. = Magyar Jog, 1987. július–augusztus; 696–697. pp.

⁹ Vö. RUSZOLY JÓZSEF: *A magyar Sachsenspiegel-hez*. Századok, 2006., 140. évf. 2. sz. 482–496. pp.

¹⁰ *A Sváb tükör*. Közreadja BLAZOVICH LÁSZLÓ, SCHMIDT JÓZSEF. Pólay Elemér Alapítvány, Csongrád Megyei Levéltár. Szeged, 2011. (A Pólay Elemér Alapítvány Könyvtára, 35. Szerk./Red. Balogh Elemér.)

kötete jelent meg (1983–1994).¹¹ A jelenkor-történetet (Zeitgeschichte) tartalmazó 5. kötete az 1989/90-i fordulat folytán nem készülhetett el.

Blazovich professzor, akinek hivatalból foglalkoznia kellett a Város és a megye teljes levéltári forrásanyagával, merész elhatározással – részben e monográfia négy kötetének eredményeit összefoglalva, részben azon túllépve, az 1944 és 1989 közötti időszakot is áttekintve – először „Szeged rövid története” (2005) című, a szélesebb olvasókörzésnek szóló könyvét tette közzé.¹² Nagy sikert aratott vele.

Szerkesztőként – szerzőtársaival együtt – csak ezután foghatott a csonka városmonográfia befejezéséhez. A modern német várostörténet-írás szerkesztési megoldásait is tükröző 5. kötet éppen ebben az évben jelent meg („Szeged története. 1945–1990”, 2010).¹³

A levéltárban immáron saját kis kutatóhelyére visszavonultan dolgozó, ám az egyetemen változatlanul tanító Blazovich professzor kutatási témáin is tovább dolgozik. Nagy hozzáértéssel és kedvvel folytatott, olykor bizony áldozatokkal is járó munkásságáért rendre megkapta az elismeréseket. Szeged városa 2010. május 21-én díszpolgárai közé emelte.¹⁴ S hogy ebben az évben még az *Eike-von-Repgow-Preis*-t is magáénak tudhatja, erre aligha gondolhattunk. Köszönet érte az adományozóknak! Neki meg munkatársaim és mások nevében is további szép eredményeket kívánok!

Isten éltesse!

(2010/2013)

¹¹ *Szeged története 1., A kezdetektől 1686-ig.* Szerk. KRISTÓ GYULA. Szeged, 1983.; 2., 1686–1849. Szerk. FARKAS JÓZSEF. Szeged, 1985.; 3/1–2. 1848–1919. Szerk. GAÁL ENDRE. Szeged, 1991.; 4., 1919–1944. Szerk. SERFŐZŐ LAJOS. Szeged, 1994.

¹² BLAZOVICH LÁSZLÓ: *Szeged rövid története.* Szeged, 2005. (Dél-alföldi évszázadok, 21.)

¹³ *Szeged története 5. k., 1945–1990.* Szerk. BLAZOVICH LÁSZLÓ. Szeged, 2010.

¹⁴ [TANDI LAJOS:] *A helyi értéktől az egyetemességig. Az idei díszpolgár dr. Blazovich László.* = Szeged. A Város folyóirata, 2010. május (22. évf. 5. sz.) 15–17. pp.

Über László Blazovich in Magdeburg

Herrn Professor László Blazovich und durch ihn auch der Universität Szeged sowie der ungarischen Rechtsgeschichtsschreibung wurde eine große Ehre zuteil. Professor Blazovich wurde mit dem *Eike-von-Repgow-Preis* des Jahres 2010 ausgezeichnet. Dieser Preis wurde ihm für seine Verdienste um die deutsche Rechtsbücher, vor allem um die Szegeder Ausgabe des *Sachsenspiegels* in ungarischer Sprache zuerkannt, er spricht aber auch für seine ganze Laufbahn und seinen wissenschaftlichen Werdegang. Den Preisträger kenne ich seit langem, wir sind seit zwei Jahrzehnten Professorenkollegen. Damit aus der Laudatio keine voreingenommene Lobpreisung wird, erlaube ich mir, von den Tatsachen dieser langen Laufbahn und reichen beruflichen Tätigkeit auszugehen.¹

László Blazovich wurde 1943 in einer schönen ehemaligen königlichen Freistadt geboren, die ab 1921 in der westlichen Grenzregion lag, ehemals von drei Nationen (Ungarn, Deutschen und Kroaten) bewohnt wurde und Kőszeg (auf Deutsch: *Güns*) heißt. Seine Gymnasial- und Universitätsstudien absolvierte er in Szeged an der Theiß. Nach dem Erwerb seines Lehrerdiplooms für Ungarisch und Geschichte fing er 1967 in Hódmezővásárhely an zu arbeiten. Am Ende seiner hiesigen Dienstzeit bekleidete er das Amt des stellvertretenden Direktors. Von hier wechselte er 1980 nach Szeged über und wurde Direktor des Archivs des Komitats Csongrád. Aus diesem Archiv, das auch das Archiv der Königlichen Freistadt Szeged aufbewahrt, ging er 2009 in den Ruhestand.

László Blazovich ist Mediävist. Die Anregung für das Mittelalter bekam er in den 1960er Jahren von dem ebenfalls am Anfang seiner Laufbahn stehenden Gyula [Julius] Kristó, dem späteren Geschichtspräsidenten und Mitglied der Ungarischen Akademie der Wissenschaften, dem ausgezeichneten Forscher der Arpadenzeit, dem Gründer der Historikerschule in Szeged. Die ganze Zeit über, bis zu dem viel zu frühen Tod seines Lehrmeisters blieb Herr Blazovich nicht nur im chronologischen Sinn, sondern auch hinsichtlich seiner Ergebnisse und Erfolge dessen Schüler Nr. 1 (Nummer Eins). Zwar trug auch Professor Kristó viel zur ungarischen Verfassungsgeschichte, so auch zur Erforschung des Komitatssystems im 11. Jahrhundert, bei, ragt Professor Blazovich dadurch, dass er zu uns Rechtshistorikern kam, durch seinen scharfen Blick für die Rechtsgeschichte aus den ungarischen Mediävisten heraus.

Während der Zeit der Stabilisierung des Lehrstuhls für Rechtsgeschichte in Szeged im Jahre 1989 lud ich ihn ein, als Universitätsdozent mittelalterliche Rechtsgeschichte, vor allem Prozessrecht und kanonisches Recht zu unterrichten. 1997 wurde er zum Universitätsprofessor am gleichen Lehrstuhl ernannt und ist auch heute noch da tätig, bzw. seit der Teilung der Lehrstühle gehört er zum Lehrstuhl für Europäische Rechtsgeschichte unter der Leitung von Prof. Dr. Elemér Balogh. Nicht nebenbei möchte ich hier anmerken, dass bei uns noch alle drei rechtshistorischen Hauptkollegs (das römische

¹ Laudatio anlässlich der Verleihung des Eike-von-Repgow-Preises im Jahre 2010 an Prof. Dr. László Blazovich (Universität Szeged) in der. Johanniskirche zu Magdeburg am 28. Oktober 2010; ein Vortrag – mit kleineren Erweiterungen – an der Rechtshistorischen Konferenz Der Schwabenspiegel und andere Rechtsbücher im Donau-Gebiet, Szeged, 1–2. März 2012. – Vgl. RUSZOLY JÓZSEF: *Laudatio dr. Blazovich László egyetemi tanárról, az Eike-von-Repgow-Preis 2010. évi kitüntetéséről.* = Jogtörténeti Szemle 2011. Nr. 2. pp. 68–70.

Recht, die ungarische Rechtsgeschichte und die allgemeine [europäische] Rechtsgeschichte) Pflichtfächer sind. Theoretisch gibt es also keinen ungarischen Jurastudenten, der nichts vom Sachsenspiegel und dessen Verfasser, *Eike von Repgow* oder dem Magdeburger Stadtrecht wüsste.

Die Forschungsbereiche und Publikationen von László Blazovich weiteten sich im Laufe der Zeit auf immer breitere Gebiete aus. Er behandelt und betreut mit großer Verehrung die mittelalterlichen Urkunden. *In medias res* sei in diesem Zusammenhang auf seine ausschlaggebende Rolle bei der riesigen Urkundenedition *Anjou-kori Oklevéltár* (Urkundensammlung aus der Anjou-Zeit) hingewiesen. Er betreute die Bände 7, 8 und 10, die die Urkunden aus den Jahren 1323., 1324. und 1326. enthalten (1991, 1993, 2000)². In der Ausgabe des gesamten Prozessmaterials *A Telegdiék pere. 1568–1572* (Der Telegdi-Prozess, 1995) leistete er hervorragende Arbeit.³

Von seinen zahlreichen Forschungsthemen möchte ich die regionale Siedlungsgeschichte hervorheben. Die Wurzeln dieses Wissenschaftszweiges bezüglich der Komitate reichen in der ungarischen Geschichtsschreibung bis in die 1930er Jahre zurück. Auf seiner Monographie *A Körös-Tisza-Maros köz középkori településrendje* (Mittelalterliche Siedlungsstruktur der Region zwischen den Flüssen Körös-Tisza-Maros, 1985)⁴ baut sein Buch *Városok az Alföldön a 14–16. században* (Städte in der Ungarischen Tiefebene im 14–16. Jahrhundert, 2002)⁵ auf. Mit ersterer, in der das Gebiet östlich von Szeged bis zu den Ausläufern des Bihar-Gebirges (heute: Rumänien) behandelt wird, erwarb Professor Blazovich 1986 den Titel „Kandidat der Geschichtswissenschaft“ der Ungarischen Akademie der Wissenschaften. Es könnte für Sie von Interesse sein, dass in der besagten Region die Ortschaft *Ajtós* (Komitat Békés) lag, die während der osmanischen Zeit vernichtet wurde, und von wo der Fater – noch als *Ajtósi* – von *Albrecht Dürer* (1471–1528) stammte.

Im zweiten Buch, das die Städte östlich der Donau bearbeitet, und mit dem er 2003 den Titel „Doktor der Geschichtswissenschaft“ der Ungarischen Akademie der Wissenschaften erwarb, wird neben der Siedlungsgeschichte die Institutionsgeschichte – insbesondere die Verwaltung und die Rechtssprechung – in den Mittelpunkt gestellt. Besonderer Akzent wird auf die allmähliche Trennung von königlichen Freistädten und den unter dem Rechtsschutz (*iurisdictio*) eines Grundbesitzers stehenden Marktflecken (*opidum*) gelegt, die als Vorstufe für die freien königlichen Städte (*libera regia civitas*) diente.

² *Anjou-kori Oklevéltár. Documenta res Hungaricas tempore regum Andegavensium illustrantia*. VII. k./Bd. 1323. Szerk./Red. BLAZOVICH LÁSZLÓ, GÉCZI LAJOS. Budapest – Szeged, 1991.; VIII. k./Bd. 1324. Szerk./Red. Blazovich László. Budapest – Szeged, 1993.; X. k./Bd. p. 1326. Szerk./Red. Blazovich László, Gécz Lajos. Budapest – Szeged, 2000.

³ BLAZOVICH LÁSZLÓ–GÉCZI LAJOS: *Telegdiék pere. 1568–1572*. Szeged, 1995. (Dél-alföldi évszázadok, 6.)

⁴ BLAZOVICH LÁSZLÓ: *A Körös-Tisza-Maros köz településrendje*. Békéscsaba–Szeged, 1985. (Dél-alföldi évszázadok, [1.])

⁵ BLAZOVICH LÁSZLÓ: *Városok az Alföldön 14–16. században*. Szeged, 2002. (Dél-alföldi évszázadok, 17.)

Professor Blazovich, der als leitender Archivar auch schon früher über deutsche Kontakte verfügte, unternahm ab den 1990er Jahren mit der Unterstützung des *Deutschen Akademischen Austauschdienstes* mehrere Studienreisen in Deutschland. Im Rahmen unserer Institutspartnerschaften genoss er mehrmals die Gastfreundschaft von Herrn Professor Dr. Heinz Holzhauer und arbeitete monatelang in der *Rechtshistorischen Bibliothek zu Münster*.

Das Interesse von Professor Blazovich richtete sich auf die Berührungspunkte der Geschichte der mittelalterlichen deutschen und ungarischen Stadtrechte. Die Frage der Herleitung unserer Städte war längere Zeit stark diskutiert. Wie es in den 1930er Jahren bereits geklärt wurde, steht außer Zweifel, dass sie als Siedlungen ungarischer Prägung sind. Ursprünglich waren es Märkte. Ihre Entwicklung blieb – vor allem ab dem 13. Jahrhundert – dank der ausländischen Ansiedler (*hospes*) (Italiener, Wallonen, Deutsche/Sachsen) von der europäischen Institutionsgeschichte nicht unberührt. Diese „Gäste“ brachten ihr Recht mit sich, das später auch ihre ungarischsprachigen Mitbürger genießen konnten.

László Blazovich begann seine einschlägige Forschungstätigkeit mit gutem Gespür für die Forschungsrelevanz des Themas mit dem *Ofner Stadtrecht*. In der zweibändigen Ausgabe des *Buda város jogkönyve* (Stadtrecht von Buda/Ofen, 2001)⁶ arbeitete er jene Methode aus, der er sich auch heute bedient. Mit einer umfangreichen einleitenden Studie publiziert er die ungarische Übersetzung des Rechtsbuches. Und noch lobenswerter ist, dass er die Einleitung auch in deutscher Sprache veröffentlicht. Auch dies spielte eine wesentliche Rolle dabei, dass er Kontakte mit deutschen Experten des Themas – unter ihnen auch mit Herrn Prof. Dr. Heiner Lück (Universität Halle-Wittenberg) – ausbauen konnte.

In gleicher Weise ist er auch bei der Ausgabe des „ungarischen *Sachsenspiegels*“ vorgegangen (*A Szász tükkör*, 2005).⁷ Da dieser – gerade auch durch das Magdeburger Stadtrecht – bedeutenden Einfluss auf die Entwicklung des ungarischen Stadtrechts ausgeübt hatte, trug Prof. Blazovich zur besseren Kenntnis des letzteren bei. Das auch sächsische Merkmale aufweisende *Ofner Stadtrecht* bestimmte durch das sogenannte Tavernikalrecht (*ius tavernicale*) ab dem 15. Jahrhundert bis 1848 das Rechtswesen einer bedeutenden Gruppe der Städte im Königreich Ungarn.⁸

Der Verfasser versucht nach der Darstellung der Struktur sowie der wichtigsten inhaltlichen Fragen des Rechtsbuches *Sachsenspiegel* kurz, so zu sagen *in nuce*, die wichtigsten Rechtsinstitutionen zusammenzufassen. Insbesondere fokussiert er auf die Fragen „Eigentums-, Familien- und Erbrecht“ (18–22.), „das Dorf und seine Einwohner“ (22–26.), „Gerichtsverfahren“ (26–28.), „Strafrecht“ (28–30.) und das „Lehnrecht“ (30–36.). Mit anderen Worten: Auf die mittelalterliche deutsche Rechtsgeschichte.

⁶ *Buda város jogkönyve*. 1–2. k./Bd. Közreadja/Veröffentlichen: BLAZOVICH LÁSZLÓ, SCHMIDT JÓZSEF. Szeged, 2001. (Szegedi Középkortörténeti Könyvtár, 17.)

⁷ *A Szász tükkör*. Közreadja BLAZOVICH LÁSZLÓ, SCHMIDT JÓZSEF. Pólay Elemér Alapítvány, Csongrád Megyei Levéltár, Szeged 2005. (A Pólay Elemér Alapítvány Könyvtára 5.) Szerk./Red. Balogh Elemér.

⁸ Neuere Bearbeitung: ŠTEFÁNIA MERTANOVÁ: *Ius tavernicale. Študie o procese formovania práva taverníckych miest v etapách vyvoja taverníckeho súdu v Uhorsku, 15–17. stor.* Bratislava, 1986.; Besprechung: RUSZOLY JÓZSEF: *Pozsonyi könyv a tárnoki jogról.* = Magyar Jog, 1987. július–augusztus; pp. 696–697.

te aufgrund des Sachsenspiegels, reichlich versehen mit Belegen aus der Forschungsliteratur. Es handelt sich dabei grundsätzlich um eine gelungene Zusammenfassung mit differenzierter Annäherungen und Behauptungen.

Schwierigkeiten bereitete die Übersetzung und die Einbettung der sächsischen Rechtsinstitutionen aus dem 13. Jahrhundert (wie z. B. *eigen, gut, gewere, erbe, len*).⁹

Dass Professor Blazovich durch diese seine Werke und durch andere zu diesem Thema publizierten Aufsätze und Studien um die europäische Rechtsgeschichtswissenschaft verdient machte, ist keine Übertreibung. Mit Sicherheit werden seine Bemühungen die angemessene wissenschaftliche Resonanz finden. Seine Ausgabe des *Schwabenspiegels* steht kurz vor dem Erscheinen. Bei diesen Editionsarbeiten wurde ihm von vielen Kollegen selbstlose Hilfe zuteil; am meisten konnte er sich auf seinen nächsten Mitarbeiter, den ehemaligen Kommilitonen, den Germanisten József Schmidt verlassen.¹⁰

Der Mediävist László Blazovich setzte auch in der Lokalgeschichtsschreibung viele Zeichen. Die große Stadtmonographie Die Geschichte von Szeged (*Szeged története*) initiiert von László Péter, später von Gyula Kristó betreut, blieb mehr als ein Jahrzehnt lang unbeendet. In der Zeitspanne 1983–1994 erschienen vier Bände.¹¹ Band 5 über die Zeitgeschichte konnte während der Umwälzungen in den Jahren 1989/90 nicht erscheinen.

Professor Blazovich, der sich von Amts wegen (*ex officio*) mit dem gesamten Material des städtischen und Komitatsarchivs beschäftigen musste, nahm die Sache in die Hand und verfasste zuerst – zum Teil als Zusammenfassung der ersten vier Bände, zum Teil darüber hinaus auch die Epoche zwischen 1944 und 1989 überblickend – eine Kurze Geschichte von Szeged (*Szeged rövid története*, 2005) für ein breiteres Lesepublikum und erntete großen Erfolg.¹²

Erst danach konnte er als Herausgeber – zusammen mit seinen Mitarbeitern – die Beendigung der nicht abgeschlossenen Städte-monographie in Angriff nehmen. Der 5. Band in der Reihe, der auch die Redaktionsprinzipien der modernen deutschen Stadtgeschichtsschreibung widerspiegelt, ist dieses Jahr erschienen (*Szeged története*. [Die Geschichte von Szeged] 1945–1990, 2010).¹³

In seinen eigens für ihn eingerichteten Bereich im Archiv zurückgezogen arbeitet Herr Blazovich – neben seiner Unterrichtstätigkeit – an seinen Forschungsthemen weiter. Für seine Tätigkeit, die er immer mit großer Erudition und Lust betrieb, und für die er manchmal Opfer bringen musste, erhielt er zahlreiche Auszeichnungen und Ehrun-

⁹ Vgl. RUSZOLY JÓZSEF: *A magyar Sachsenspiegel-hez*. Századok, 2006., 140. évf. 2. sz. pp. 482–496.

¹⁰ *A Sváb tiükör*. Közreadja/Veröffentlichen BLAZOVICH LÁSZLÓ, SCHMIDT JÓZSEF. Pólay Elemér Alapítvány, Csongrád Megyei Levéltár. Szeged, 2011. (A Pólay Elemér Alapítvány Könyvtára, 35. Szerk./Red. Balogh Elemér.)

¹¹ *Szeged története* 1. k./Bd. A kezdetektől 1686-ig. Szerk./Red. KRISTÓ GYULA. Szeged, 1983.; 2. k./Bd., 1686–1849. Szerk. FARKAS JÓZSEF. Szeged, 1985.; 3/1–2. k./Bd. 1848–1919. Szerk./Red. GAÁL ENDRE. Szeged, 1991.; 4. k./Bd., 1919–1944. Szerk./Red. SERFŐZŐ LAJOS. Szeged, 1994.

¹² BLAZOVICH LÁSZLÓ: *Szeged rövid története*. Szeged, 2005. (Dél-alföldi évszázadok, 21.)

¹³ *Szeged története* 5. k./Bd., 1945–1990. Szerk./Red. BLAZOVICH LÁSZLÓ. Szeged, 2010.

gen. Am 21. Mai dieses Jahres wurde er zum Ehrenbürger der Stadt Szeged ernannt.¹⁴ Dass er im gleichen Jahr auch den *Eike-von-Repgow-Preis* bekommt, hatten wir kaum gedacht. Ein besonderer Dank gebührt den Preisvergebern!
Dem Preisträger wünsche ich – auch im Namen meiner Mitarbeiter – weitere Erfolge!

(2010/2013)

¹⁴ [TANDI LAJOS:] *A helyi értéktől az egyetemességig. Az idei díszpolgár dr. Blazovich László* [Von der Lokalität bis zur Universalität. László Blazovich ist der Ehrenbürger dieses Jahres] = Szeged. A Város folyóirata, 2010. május (22. évf. 5. sz.) pp. 15–17.